

Referat fra møte i Jordbrukets beredskapsforum, arbeidsutvalget

Dato	19.03.2020
Tema	Koronaepidemien
Sted	Telefonkonferanse
Tilstede	Ola Stene (Felleskjøpet Rogaland Agder) Jørn Einar Weidemann (Mattilsynet) Jakob Saaghus (Norsk Landbruksrådgiving) Tore Haugum (Fylkesmannen i Agder) Gunn Kristin Osaland (Mattilsynet) Silje Lunden Gotehus (Fylkesmannen i Agder) Finn Aasheim (Agder Bondelag) Knut Erik Ulltveit (Agder Bondelag) Svetlana Nævisdal (Landbrukstjenester Sør)

Innledning

Koronaepidemien er en nasjonal hendelse som styres fra nasjonalt hold. Det betyr at Fylkesmannens oppgave i stor grad er å formidle nasjonale retningslinjer, regler og anbefalinger. Vi har også en oppgave i å koordinere informasjonen mellom lokale aktører og formidle problemstillinger videre til sentralt hold. Som et ledd i dette arbeidet har vi derfor innkalt arbeidsutvalget for Jordbrukets beredskapsforum Agder (AU-JBF) til møte for å få et felles situasjonsbilde. Videre ønsker vi å drøfte de utfordringer som formidles fra medlemmene i utvalget, ta dette videre som informasjon til alle og bringe det inn for nasjonale myndigheter.

Oppsummering av situasjonen fra organisasjonene representert i telefonkonferansen

Mattilsynet (MT)

www.mattilsynet.no

- Mattilsynet har satt stab ved hovedkontoret og regionskontorene.
- Jørn Einar Weidemann er kontaktperson på Agder.
- Alle ansatte har nå hjemmekontor, to er i karantene.
- Samfunnskritiske oppgaver blir prioritert (kjøttkontroll, eksport og import) og bekymringsmeldinger om alvorlig vanskjøtsel og kriminalitet mot dyr følges opp. Rutinemessig tilsyn og prøvetaking er utsatt. Kontinuitetsplanlegging og bestilling av utstyr er i fokus.
- Det er lagt ut en del faglige avklaringer til bl.a. bønder og veterinærer på [Mattilsynets nettsider](#).

Agder Bondelag

www.bondelaget.no/agder/

- Norges Bondelag er i beredskapsmodus, sammen med øvrige sentrale organisasjoner. Ansatte er på hjemmekontor.

- Agder Bondelag har fullt fokus på å få en løsning på utfordringen med utenlandsk arbeidskraft. Landbruksministeren har møte med arbeidsministeren i dag. Det haster med å få en avklaring fordi mange bønder vegrer seg for å sette poteter og plante grønnsaker.
- En gruppe fra Bondelaget, grøntsektoren, Norske Landbrukstjenester mfl. jobber nå med avklaringer. Se også: <https://www.bondelaget.no/tema/koronaviruset/hvordan-dekke-behovet-for-arbeidskraft-i-landbruket>
- Representantskapet, jordbruksforhandlingene og Norges bondelags årsmøte, som skulle vært i hhv. mars, mai og juni, blir muligens utsatt.
- Husdyrproduksjon er definert som samfunnskritisk funksjon, men det meldes likevel om problemer med å få tilgang til skole- og/eller barnehageplasser.
- Fra sentralt hold er det etablert en [samløst for Koronaepidemien](#).

Felleskjøpet Rogaland Agder (FKRA)

www.fkra.no/

- Det er god råvaretilgang så langt og FKRA har lagerbeholdning til å produsere for fullt i 5-6 måneder til.
- Organisasjonen er i beredskapsmodus og fokuset er på å sørge for at fôrfabrikken er i full gang.
- Et viktig tiltak i butikker og på verksteder er at det nå blir innført skiftarbeid og unngå at det oppstår en situasjon der alle går ut i karantene samtidig.

Norsk Landbruksrådgiving (NLR)

www.nlr.no

- Alle ansatte har hjemmekontor.
- Alle fysiske møter er avlyst og utsatt, inkl. årsmøtet, autorisasjonskurs plantevern og sertifisering av sprøyteutstyr.
- Ingen HMS-besøk blir gjennomført nå.
- Arbeid med forsøksfelt gjennomføres, samt befaringer ute.
- Utenlandsk arbeidskraft er en viktig brikke å få på plass fremover.
- Informasjonsskriv sendes ut som vanlig. Vårønskriv sendes i tillegg ut på papir.

Landbrukstjenester Sør

www.landbrukstjenester-sor.no

- I Landbrukstjenester Sør er det god rutine for å håndtere krisesituasjoner.
- Alle møter og kurs for avløserne er utsatt.
- Alle i administrasjonen er på hjemmekontor.
- Det er tilstrekkelig med arbeidskraft så langt og det er over 600 avløserne tilgjengelig.
- På sikt kan Landbrukstjenester Sør få likviditetsproblemer når lønn til mange avløserne skal forskutteres og pga. økende kostnader i landbruksvikarvirksomheten.
- Folk må ikke være redd for å ta kontakt med avløserlaget.

Fylkesmannen i Agder

<https://www.fylkesmannen.no/nb/agder/>

- Alle sitter på hjemmekontor på Landbruksavdelingen. Én person er i karantene, sannsynligvis også smittet av korona.
- Avdelingen er operativ på alle ordninger så langt, og jobber med en langtidsplan for å avklare kritiske punkter og ivareta de viktigste funksjonene dersom mange blir syke. Det er etablert en felles avtale med Fylkesmannen i Vestfold og Telemark for å kunne overløpe hverandre dersom det blir mange syke på landbruksavdelingene. Dette gjelder først og fremst ordningene med skogfond og produksjonstilskudd.
- Har kontinuerlig kontakt med Landbruksdirektoratet, Landbruks- og matdepartementet og Fylkesmannen i Vestfold og Telemark.
- Alle systemer hos Landbruksavdelingen er tilgjengelige via internett.
- Brann- og redningsetatene på Agder ønsker forbud mot bråtebrenning for å slippe unødvendige utrykninger knyttet til dette.

KRITISKE PUNKT I DAGENS SITUASJON

Det er per i dag to kritiske punkt i knyttet til koronaepidemien som var i fokus under møtet:

- Skole-/barnehageplass
- Tilgang på arbeidskraft

Skole-/barnehageplass

Det er lagt ut informasjon på [nettsiden til Regjeringen](#) om at husdyrprodusenter har en samfunnskritisk funksjon. Ikke alle kommuner har vært informert om dette. Det har også vært uklart om tilgang til skole/barnehage kun gjelder når begge foresatte har samfunnskritisk funksjon. Fylkesmannens beredskapsavdeling har informert kommunene.

Tilgang på arbeidskraft

Det er mange bær-, grønnsaks- og potetprodusenter i Agder og utenlandsk arbeidskraft er en viktig ressurs. Nå er utfordringen at mange av disse, av ulike grunner, ikke kan reise inn i landet. Mange skal i gang med å plante og så og det trengs en rask avklaring vedrørende tilgang på arbeidskraft. Fylkesmennene i Agder og i Vestfold og Telemark har spilt dette inn til Landbruks- og Matdepartementet.

Det jobbes aktivt fra sentralt hold med å få til en ordning for bøndene snarest mulig. Målet er å få inn nøkkelpersonell fra utlandet samt innenlands rekruttering. Det er flere departementer inne i bildet, men det er nå Justisdepartementet som er ansvarlig når det gjelder Koronaepidemien. Se også: [Formidling av arbeidskraft i jord- og skogbruket.](#)

Det vil trolig være behov for en regional organisering av arbeidskraft, der Agder Bondelag og Landbrukstjenester Sør har en sentral rolle. Det kan bli problematisk dersom mange små aktører tar på seg denne rollen.

Landbrukstjenester Sør kan også bidra med avløsere til bønder som driver med bær og grønnsaker.

Eventuelt

Funksjonstesting av sprøyteutstyr og fornying av plantevernautorisasjon

Det har vært stilt spørsmål angående funksjonstesting av sprøyteutstyr og fornying av plantevernautorisasjonen. Det blir trolig åpnet for forlengelse av gjeldende godkjenning. Mer informasjon kommer på: www.mattilsynet.no

Møteaktivitet fremover

Det blir jevnlig møter med arbeidsutvalget fremover og referat blir sendt til alle medlemmer i Jordbrukets beredskapsforum. Landbrukstjenester Sør har en sentral rolle fremover og blir innkalt til neste møte også.

Neste møte i arbeidsutvalget blir: 26.03.2020, klokken 11.00.

Ref.

Silje Lunden Gotehus
Fylkesmannen i Agder